[2021] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 94

ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਦੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ।

v.

ਸ਼ੋਭਾ, ਜੌਨ ਕੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ.

(2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 414)

ਫਰਵਰੀ 10, 2021

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਆਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਂਡੀ ਅਤੇ
ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.

ਕੇਰਲ ਨਿੱਜੀ ਜੰਗਲਾਤ (ਵੈਸਟਿੰਗ ਅਤੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1971 –

ਐਸ.8 – ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜੰਗਲਾਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜੰਗਲ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਆਖਰਕਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ - ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ
ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਸਹਿਮਤ
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ - ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ - ਧਾਰਾ 8, 2003 ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 (1), 2003 ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ - ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ
2003 ਦਾ ਐਕਟ 2003 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਉਪਜ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਗਣਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ 50% ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ
ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਕੇਰਲ ਜੰਗਲ (ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ)
ਐਕਟ, 2003 – ਐਸ.ਐਸ.2 (ਬੀ), 3, 4, 8.

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਹੋਲਡ: 1.1 ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1971 ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਬਹਾਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਕਲਪਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਵਿਕਲਪਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ
ਜੰਗਲਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਵਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜੰਗਲਾਤ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਕਿ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ
ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਾਇਨਾਡ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 67 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 1000/- ਰੁਪਏ ਦੱਸੀ ਹੈ
1976 ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 68 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 800/- ਰੁਪਏ
1975 ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗਣਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ। [ਪਾਰਸ 7, 8] [100--; 101--]

1.2 ਧਾਰਾ 2 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਰਲ ਜੰਗਲਾਤ (ਵੈਸਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵੈਸਟਿੰਗ ਅਤੇ
ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ) ਐਕਟ, 2003 "ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੪ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ
ਜ਼ਮੀਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ
ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ
12.03.2007 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ। 12.03.2007 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।
ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 12.03.2007. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ
ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਐਕਟ, 2003 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ
ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਲੰਬੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ, 1971 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਰਾਜ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਖੁਦ ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਸੁਝਾਏ ਸਨ, ਪਹਿਲਾ, ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ। ਉਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ, 2003 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਕ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਹੀ

ਐਕਟ, 2003 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਉਪਜ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ

2003 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 10.02.1998 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਨੰਦ। 1971 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ,

ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। (ਪਾਰਸ 9-12) [101--; 102--;

103--]

1.3 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਨੰਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਸਨ। ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਿਛਲੇ 45 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤ

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ

ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ 50% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 13,

14][103--]

ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨ ਵੀ. ਸ਼ੋਭਾ, ਜੌਨ ਕੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ.

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 414
2021.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 05.06.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ
2007 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਏ. ਨੰਬਰ 1757 ਵਿੱਚ ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਵਿਖੇ ਕੇਰਲ ਦਾ

ਪੱਲਵ ਸ਼ਿਸ਼ੋਦੀਆ, ਐਸ.ਆਰ.ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਜੀ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਕੁਰੀਆਕੋਸ ਵਰਗੀਜ਼, ਵੀ. ਸ਼ਿਆਮੇਹਨ, ਸੂਰਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼,
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਹਿਨੀ ਚੌਧਰੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਕੇਐਮਐਨਪੀ ਲਾਅ ਲਈ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ।

ਇਹ ਅਪੀਲ ਜੰਗਲਾਤ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਅਤੇ ਕਸਟਡੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ 05.06.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦਿਆਂ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ 19.01.2007 ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਨ:

ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੇ ਵਾਇਨਾਡ ਦੀ ਪੰਨੂ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕੇਰਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫਾਰੈਸਟ (ਵੈਸਟਿੰਗ ਐਂਡ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1971 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ, 1971" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਆਜ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਐਕਟ, 1971 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜੰਗਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਜੰਗਲਾਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।
ਨਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ। ਲੰਬੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਖਰਕਾਰ
ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 10.02.1998,
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਐਮਐਫਏ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਐਕਟ, 1971। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਖੇਤੀ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਫਸਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਗਾਰਡੀਅਨ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਜੇਬਾਂ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 1990 ਦੇ ਐਮਐਫਏ ਨੰਬਰ 934 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ, ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ, ਜੋ 1995 ਦੇ ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 67 ਅਤੇ ਓ.ਏ. ਨੰ.
1995 ਦਾ 68 ਇੱਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ।

3.4 ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਬਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਜੰਗਲਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਵੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਵਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,
ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਵਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼
ਇਹ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ।

3.5 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 2004 ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3340 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਮਨੰਤਵਾੜੀ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ
ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 67 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 1,000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 68 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 800/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ,
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ:-

“6. .....ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ
ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੁੜ-ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਣਾ ਹੈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਵਾਜਬ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੇਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਐਕਸਟ ਪੀ 10 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ
1975 ਦੇ ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 67 ਅਤੇ 68 ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਕਸਟ ਪੀ 1 ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਟ ਪੀ 10 ਅਨੁਸਾਰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ
ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਬੰਧਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3.6 ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਜੰਗਲਾਤ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2007 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1757 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਐਕਟ, 1971 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰੱਖਿਅਕ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰੇ, ਜੋ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੰਗਲਾਤ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪੱਲਵ ਸ਼ਿਸ਼ੋਦੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕੇਰਲ ਜੰਗਲਾਤ (ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ) ਐਕਟ, 2003 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ, 2003" ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ
03.04.2007 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ
ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਉਪ-ਅਧੀਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ-
ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 12.03.2007 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਧਾਰਾ 8 (2) ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2003 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੇਰਲ ਜੰਗਲਾਤ (ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2000 ਨਾਮਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 06.12.2000 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ
ਆਦਿਵਾਸੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਵਾਰਥਕ ਸਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2000 ਦੇ ਓਪੀ ਨੰਬਰ 30181, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ, 2003 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

5. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਰੀਆਕੋਸ ਵਰਗੀਜ਼ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਸਫਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ। ਗੈਰ-ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1971 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (3) ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸਹੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ 10.02.1998 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ, 2003 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾਅਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ 12.03.2007 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 19.01.2007 ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 2003 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਇਹ ਸੂਰਜ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਬੀ) (ਆਈ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਕੋਈ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਇਲਾਇਚੀ ਅਤੇ ਮਿਰਚ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਉਹ ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 2 (ਬੀ) (ਆਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੌਂਪੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਈ ਐਕਟ, 1971, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 45 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹੀ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜੋ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਐਫ ਥਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਵੇਖੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।
ਐਕਟ, 1971 ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1971 ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ:-

"18.

..... ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ੧੯੭੧ ਦੇ ਐਕਟ ੨੬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਸ਼ਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਜੰਗਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ
ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜੰਗਲਾਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਕਲਪਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਵਿਕਲਪਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਕਲਪਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੰਗਲਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਵਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜੰਗਲਾਤ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ
ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਵਾਇਨਾਡ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ 1976 ਦੇ ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 67 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 1000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ 1975 ਦੇ ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 68 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 800/- ਰੁਪਏ ਹੈ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਣਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਡੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ।

ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਐਕਟ, 2003 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

3. ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:- (1) ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ, ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਸਟਮ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇ।
ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਾਰੇ ਜ਼ੁਰਮਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ
ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

10. ਧਾਰਾ 4 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਐਲਾਨਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 12.03.2007 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ
ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਐਕਟ, 2003 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ
12.03.2007 ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ 12.03.2007 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ,
ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ, 2003 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਸੀ
ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ, 1971 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਜੋ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।
ਉੱਤਰਦਾਤਾ। ਰਾਜ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਕਬਜ਼ੇ, ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਖੁਦ ਜੰਗਲਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਪਹਿਲਾ, ਵਿਕਲਪਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 2003 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜ਼ਮੀਨ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਕ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।
ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਪਰ ਐਕਟ, 2003 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੁਆਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 2003 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਉਪਜ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ 10.02.1998 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਨ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ। 1971 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਇਹ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਜ਼ੁਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1971 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ, ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਪਜ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ
ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਨੰਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਿਛਲੇ 45 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਨ
ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਸਨ।

ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ 50% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ @ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਣਨਾ ਕੀਤੇ ਮੁੱਲ ਦਾ 50%
ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁੱਲ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 50% ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ
ਮਿਤੀ 19.01.2007 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਆਜ @ 7% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ATTESTED BY ME
Mrs. VAISHALI A. RAMADHAN
M.Sc., LL.B.
ADVOCATE & NOTARY PUBLIC (Govt. of India)
Uran, Navi Mumbai
Regd. No. 10519
Parties are Responsible for
Contents of Documen